

Kutyaszar*

Szerda van, szerda reggel, szerdán délelőtt jön a szemetes. Minden szerda reggel Tajti összeszedi a kutyaszart. Kicsi, erre a célra rendszeresített lapáttal körbejárja az udvart, egyik kezében a kislapát, a másikban műanyagzacskó, abba gyűjti. Egy-egy útvonalat többször is bejár, így szedi össze. Nedves a fű, megritkult, kiégett a kutyaszartól, tapad a tornacipője a sárban, a meglazult, ruganyos talajban. Most látom, lyukas a hüvelykujjánál, alig látszik. Egy-egy szerdán öt-hat maréknyi kutyaszart szedek össze, kölkök még, fosnak is, persze nem marokkal, kislapáttal.

Két kölyökkutya. Kátyú, a tacszó, ebkönyve szerint, amit a körzeti állatorvos állított ki, tacszószerű. Inkább írta volna, hogy korcs, az jobban illene hozzá, olyan okos, gondolja ma is, amikor ránéz, a -szerű, az sértés. A másik törzskönyvezett puli, fekete. Szinte napra egyidősek, egymástól százméternyi távolságra születtek. Kátyúnak testvére is volt, Bucka (kiállása miatt talán cz-vel, Buczka), fehérfoltos fekete, vagy feketefoltos fehér, naná az is korcs, négyzetmilliméterre azonos mértékben tölti be a testét a két szín, a fekete meg a fehér.

Az anyjuk, Gödör, véletlenül került hozzám. A kocsmában, egészen pontosan a kocsmaudvaron akartuk elaltatni. Én is röhögtem a többiekkel, jó kis vicc lesz, ott a kezünk között elalszik, az a kis nyolchetes. Azt mondták a parasztok, legfeljebb anyi lehet, kölyök, kölyök még, legfeljebb nyolc hetes.

Aztán, a mámor közepén, kivette az alkalmi parasztdoktorok kezéből, és azt mondta: Gödör. Ez jutott eszembe róla, Gödör, aztán hazavittem. Azok csak néztek, vagy nem is. Hát akkor legyen Gödör. A szomszédok is elfogadták, maradjon az, úgy is bolondosnak, ha nem bolondnak tartják már csaknem húsz éve, amióta ide, ebbe a tótnak mondott faluba költözött Tajti, egy okkal több, hogy Gödör maradjon Gödör. Az maradt. A sárga, égett zsemleszínű Gödör, csak könyvében tacszószerű, ez bosszantotta, de nem szólt az állatorvosnak. Amúgy meg úgy is igazi tacszó, semmiképpen sem tacszószerű, legfeljebb a bozontos fekete csík miatt a farka derekán. Egeret hozott azonnal, még kölyök korában a küszöbre, ajándékba, hálából, később, mielőtt meghalt volna egy vakondokot.

A szomszédok vették észre, hogy Gödör összeragadt. Összeragadt, de kivel? Azt nem jegyezték meg, az utcán, éppen a ház előtt, ahova a kerítés alatt kis testével még kivergődhetett. Jó, hogy nem ütötte el az élvezőket valamelyik részeg ámokfutó, van belőlük a faluban kocsmazárás után, este nyolc és nyolc óra tíz perc között. De az összeragadás kocsmazárás előtt történt, fényes nappal. Mindig rendbe akarta tenni a kerítést Tajti, miután az utcán találta őket, de ahhoz a szomszéd is kell, az meg Pestről télen ki nem merészkedik. Legalább valami deszkát ideiglenesen odarakni, de mindig elmaradt. Nem gondoltam, mondta, hogy ez a Gödör ivarérett,

* A történet saját, vagy mégsem. Néhány mondatot Mikszáth Kálmán *A fekete folt, Az a pogány Filcsik, Szegény Gélyi János lovai, Hová lett Gál Magda?, A királyi kutyák*, de legfőképp *Lapaj, a híres dudás* című novellájából vettem.

hiszen tervezett elaltatása előtt a kocsmafiak azt mondták, legfeljebb két hónapos. Gyerekkutyát akartak ölni, s azóta alig két, legfeljebb három hónap, ha eltelt. Nem telt el annyi, túlzott, hogy mentse a kutyaerkölcsöt, meg saját tudatlanságát.

Amikor meghalt, már Gather, Gedőr volt Gődör, inkább erre a névre hallgatott, Gedőr. Mégis el kellett altatni 8-10 hónapos korában, különben veseelégtelensége öli meg lassan, amíg ki nem szárad. Két zabikölykét hathetes korukig csak felnevelte, a végén már beteg. Valamit ivott, mondta az állatorvos, miközben szúrta. Tajti fia ásott neki gödröt, ő temette lepedőben el, hordott köveket a sírra (a „sírra”). A rangot nem adják ingyen. Az pedig megvan nekik, a kölyköknek, illő értékben. Például tisztességes neveik vannak, mégpedig nem olyan bolondos parasztnemek, hogy Tisza vagy Dráva, hanem igazi előkelő nevek, Gődör, majd Gedőr, Kátyú és Buczka, meg Kóc.

•

Minden szerdán összeszedem a kutyaszart, kihúzom a ház elé a kukát, fölviszem a komposztba a konyhában komposztálásra összegyűjtött anyagot.

Visszamegyek a lakásba, kulcsrazárom az ajtót. Kulcsrazárom, pedig az ajtóval szemben egy nagy asztalnál ülök szinte egész álló nap. Várom, megjön-e? Rálátok az üvegberakásos ajtóra, meg a tornácra. Kulcsrazárom, mert rövid időn belül háromszor (négyszer is) ért meglepetés.

Váratlanul a felesége jelent meg az ajtóban. Nem is az ajtóban, azt még elviseltem volna, hanem azonnal a lakásban, rögtön a konyhában. Rányította az ajtót, és ott, azon helyben, ahol belépett, leült, mint akinek valami követelni valója van, lehetne. Mint a krisztusszobor a falu elejében, amikor ledöntötték, az is seggreült valahogy, és sohasem állt fel többé. Halleluja mesélte, és nem véletlenül. Csakhogy Tajti felesége nem Krisztusban, hanem nőben ült itt, és nagyon nőben, úgy értem, mondta később, hogy úgy ült ott, mint aki valamire elszánta magát. Ültőhelyében követelte a szeretőimet. Hol vannak? Itt vannak, ott vannak. Tessék, nincsenek itt. Ott sincsenek!

Soha az előtt nem zárta az ajtót, a kaput se Tajti. Az első, a második látogatás után sem, de most a harmadik – vagy a negyedik után – eldöntöttem, legyen, ami lesz, ötödik alkalommal már nem szeretném megtépní, csak azért, hogy menjen, ha snassz is, nem, semmiképpen a nőt csak azért, mert azt gondolja, valami jussa van, és a tépés ugyanazon a jogon jár neki, mint kezdetben a csók, aztán az ölelés, majd a baszás, és a gyermekek.

•

Enni csak egyszer kapnak naponta, éspedig húst, csirkehúst, nyakat, mellcsontot, egész farhátat, ugyanannyi zabdarával, mikor már ki vannak merülve az éhségtől, kora reggel.

Esznek, zabálnak, és szarnak, ebből lesz a kutyaszar, a szarból, amit megesznek. Kutyaszar nem mehet a komposztba, a kutyaszar bűdös, a komposzt nem lehet bűdös. A kutyaszar ront, a komposzt javít. Gyerekkorában Tajti úgy tudta, hogy a kutyaszart a bőr cserzésére használják. Járt is tímárműhely környékén, ahol olyan bűdös volt, mint a kutyaszarban, semmihez sem hasonlítható bűdös. A sárgás, zöldszínű szennylét nyálkájával együtt egyenesen a melegvizű patakba – a Pecébe?

– engedték (a Sebes Körösbe, a Tiszába, Dunába, Fekete Tengerbe csorgott minden cseppje, és onnan hová minden fátyla), amit ő akkor nem tartott bűnnek, ma annak, főbenjáró bűnnek tartja. Lehet, hogy a kutyabórt cserzették kutyaszarral, vagy nem kutyaszarral cserzették, csak cserzették. Fogalma nem volt Tajtinak.

Tubifexért járt oda, a Pecepartra. Gyerekkorában hívták így azt a sok apró, kisebb-nagyobb csoportokban, inkább csomókban gyülekező, madzagvékony, virgonc, csecsemőgilisztára emlékeztető lényeket. Ma sem tudja, miféle lény a tubifex, utánanézhethetett volna. Ez akkoriban volt, amikor még az összes akvárium halat aranyhalnak nevezték. Amióta neki is gyermekei vannak, Tajti tudja, hogy aranyhal csak egy van – meg egy másik a mesében –, az akváriumban guppik, szifók, zebra-halak, gazdagabb medencékben gyémánt lazacok, lángvörös pontylazacok, citrom-lazacok, karcsú díszmárnák, meg hozzájuk hasonló nem olcsó halak vannak.

•

Rossz házasság volt, de házasság, négy gyerekkel, a Tajtié. Házasság, amelyben sok szerelem és sok-sok szenvedély türemkedett mind a két oldalról. Közöny, viszontelutasítás, büntetés, mégis, mindent a szeretet tartott benne össze.

Az asszony, akkor még lány, valami festőnek, na jó, nem valami, hanem a festőnek a kedvese volt, akitől el kellett csábítani. Elcsábította. Általam lettél asszony, szokta volt mondani neki Tajti, amikor még mondhatta. Ezt nem kellett volna. Egyszer sem kellett volna, nemhogy olyan sokszor. Az asszony nélküle is asszonnyá lett, lett volna biztosan, tudták mind a ketten, de gyermeket mégiscsak neki, Tajtinak potyogtatott, asszonnyá válásának utolsó, hosszú pillanataiban, harmincon alig innen és túl, négyet. Ezért kelhettem neki az utolsó pillanatban, azért, hogy szülhessen, magának szült. Na jó, meg a gyerekeknek, maguknak. A festő kedveseként egyet sem szülhetett volna, mert abban a házasságban volt már három gyerek, s megegyeztek, hogy a festőnek nem szül, szeretője, szebb napokra kedvese marad, így mutatkoznak majd be társaságban, ha minden jól alakul.

A kedvesem, mondta volna a festő, ha jól alakul. Másképpen alakult, jól vagy rosszul, mindegy, mert az, ami a nő társasági bemutatása előtt volt, az évek multával egyikőjüket sem elégítette ki, hát el lehetett csábítani. Jókor jött a csábítás, jókor jöttem.

•

Tajti, miután összeszedte a kutyaszart az udvaron, kihúzta a ház elé a kukát, bement a konyhába, magára zárta az ajtót, leült az asztalhoz, ahol kedd és csütörtök kivételével, órákat szokott ücsörögni, többnyire huncut semmittevéssel csavarva el az időt ide-oda, és várt. Tűzrevalót halmozott, gyökerestül kitépett egy fűcsomót a virágágyásból, virágot ültetett át egyikből a másik ágyásba, főzött legalább hat személyre, aztán meg rájött, nincs a hűtőben hely az ételnek, és akkor gyorsan zabvendégeket hívott a faluból, cigányokat is, nyáron az udvaron, esőben a fészerben terített. Azért kedd és csütörtök kivételével, mert erre a két napra felkészült, összeszedte magát, kora reggel beült a kocsijába és felutazott Pestre, dolgozni, maga sem tudta miért. Azt sem, hogy miért megy ez olyan nehezen, ha abból él.

A többi napokon várta a nőt, aki most már nem tud majd rányitni meglepetés-szerűen, ha a kapun be is jön, mert azt még nem javíttatta meg. Ha elmúlt is a veszedelem, az idefelé vezető úton, tudta, maradt még az ördögnek egy gyalogösvénye.

És ott lesz az arca, az a csalódott asszonyarc, amit, nem huszonnégy, kevesebb, sokkal kevesebb, tizenkét éve olyan jól ismer, a konyhaablak előtt, ott jelenik meg, kívülről. Azt szerette volna látni. Vagy így. Nőalak suhan el a bokor mellett, még a kapu előtt, szemei az éjben, de nappal is, mint két szentjánosbogár villognak, ami megtévesztő is lehet, mert nem ritka itt. Termetére, ami már nem karcsú, ázott fehér lepedő simul, lecsüngő széle fodrozva lobog a szélben. Szerda van, szerdán jönnek a kukákért a kukások, kukás autóval. Utánuk szokott volt jönni a nő. És magától nem megy el.

*

Visszamentem a lakásba, megraktam a tüzet a cserépkályhában. Először a kémény nyílását tömöm meg újságpapírral, amit az anyámtól kapok több száz kilométerről. Galacsinokat gyúrok az újságokból, élvezem, ahogy a huzat kiszívja a még lángoló papírgalacsinokat. Rohannak föl a semmibe, mire felér, pernye lesz. Milyen végletes átalakulás, pusztulás egy csőben, majd kiszabadulva (szabadulva) a kéményből, az elégett szabadság a szomszéd udvarán elterül. Baj csak akkor van, amikor éppen mosott ruhát terít a szomszéd.

Gyakran futott ki az udvarra Tajti, nézte, hogyan száll a pernye a kéményből, ereszkedik le a háztetőre, gurul belőle jócskán a saját udvarára, a fűre. Belakja a pernye a zöld fűvet, télen a havat, már amikor.

Most, amikor a kutyaszart szedi össze, tél van. A pernye nem érdekli, mielőbb meleglet akar, kutyaszarosat, persze, a maradékból.

Miután a meleg levegő kiszorította a hideget a kéményből, begyűjtök a cserépkályhában az előre megrakott rakás alá; újságpapír, kartondoboz nyesedék, vékonyfa. A vasajtót lezárom, a szelőzőt tárva-nyitva hagyom.

Ekkor kiabál át a farácsos kapun Halleluja, a kocsmáros. Veszünk bárányt húsvétkor, komám? Hol van az még, mondja Tajti a küszöbre kitántorogva, térdünkig ér a hó. Az nem számít, ha nincs is még idő, röhög, idő lesz, készülni kell. Legyen, mondom, ha én választhatok. Az ott dől el, komám. Na, megyek már. Ennyi volt? Ennyi, ezért jöttem, délután meglátogat a juhász, tudom, mit akar, gondoltam megkötöm vele ezt az üzletet is.

Az elmúlt évben nagypéntekelőtti napon mentek át a szomszédfalu fölötti tanya kocsival Tajti meg Halleluja. A juhász, akit Juhásznak hívnak, sorra megmutatta a hodályban több apró karámban elkülönített bárányokat, aprókat és öreg birkákat, szopós bárányt, választott bárányt, toklyókat, köztük kost és jerkét, az anyajuhokat ellés után, az apácákat, a tenyészkosokat, az ürüket. Ezeket az olaszok viszik el még ma, tegnap is itt voltak, ezek a vásárról jöttek vissza, azok meg ezekkel együtt kapnak még egy esélyt, holnap, közülük választhatsz. Ezek meg itt, mutatott a legkisebb csoportra, ittmaradnak, tenyészanyák lesznek.

Beszélgettek még mindenféle paraszti gazdaságos ügyekről Halleluja meg a juhász, a két szomszédos falu ügyeiről is. Mindent szidtak. Na, válasszatok, mondta aztán Juhász. Halleluja nagy lustán odalépegetett a tenyészanyáknak kialakított karámhoz és rámutatott az egyik aranyoskára. Azt! Juhász mosolygó arccal, de hitetlenkedve mondta, hogy nem eladók, válassz a piacosokból, vagy az olaszéból. Benne volt ebben az arcban a legyőzött vénember megadása is, aki tudja már ennek az alkunak a végét, pedig vén aztán semmiképpen sem volt (ötven lehetett). Nem, bátyám, mondta felemelt hangon Halleluja, nekem ebből a karámból kell, például

az, mutatott ugyanoda, mégis egy másikra. Azt nem, anyák lesznek ezek mind, arra vannak kiszemelve, a legjobbak, barátom. Megváltozott a hangjuk. Ha te tudnád, mi munka van emögött, ebből a karámból nem adok. Tudom én aztat, munka mindennel van, komám, látod, itt vagyok, dehogynem adod.

Elmentek onnan, megint mindenféléről beszélgettek. Játékos mozdulataikból birkózókra következtettem, pedig testmozgásuk csak jövés-menés. A szívekben és a fejekben is csata folyt. Jöttek-mentek az apró karámok között, amiről most beszéltek, nem tartozott rám, elmaradtam tőlük. Visszafelé ismét megálltak az anyás előtt, ott beszélgettek, most a semmiről. Halleluja irányított. Na bátyám, nincs sok időnk, meg is kell még azt nyúzni. Meg, de nem azt. Azt, ha mondom. Juhász hosszan nézte Halleluja arcát, az nem mozdult, tekintete rám is pillantott egyet, ki tudja mit látott, aztán átlépett és kifogta azt, amelyik már biztosan nem lesz anya, éppen azt, amelyikre Halleluja egyszer már rámutatott.

Dühből, ott helyben fényes bicskával azonnal leszúrta, az udvaron könnyes szemmel, gyors mozdulatokkal nyúzta. Nem szólt. Testvériesen kettéosztotta, Halleluja a belsőséget nekem hagyta. Vájlíngban hoztuk el.

Utközben, hazafelé, Halleluja megérezhette bennem a feszültséget. Juhász minden évben egyszer megbízta, mit hozzon neki a hódmezővásárhelyi állatvásárról. Bicskát, kést, miegyebet, szerszámokat, amelyeket nap mint nap használ. Minek neki minden évben új bicska, új kés? Azt is megmondja, melyik mestertől vegyem meg neki, kést nem ugyanonnan, ahonnan bicskát. Juhász vásárra nem jár, csak rendel a vásárról. Egyszer kérek egy évben, én is kérek.

- Egyet megtanulhatnál te is a parasztembertől...
- Kocsmáros vagy.
- Attól még paraszt, baszki. Azt kell megvenni, amit nem akarnak eladni.
- Baszki!

•

Föhlívja Tajti a fiát, a négy közül az egyik gyermekét, a többi lány. Elmondja, szeretője van, pontosabban most már kedvese, akivel elkerülhetetlen, hogy hármásban ne találkozzanak. Nem fogja titkolni, mint az azelőtti kalandokat, mert ez már, úgy alakult, nem kaland.

Ne mondj semmit, nekem, persze jó, jó így, jó így is, mindegy. Ne mondd, mondom, hogy ne mondjam. Mindent értek, mondja a fiú. De az, gondolja a férfi, Tajti, az apja, miközben a fia engedelmesen tiltakozik, de az a másik, az a másik szeretőm, mégiscsak az anyád, nekem az elmúlt időben mégiscsak az anyád volt, fiam.

•

Megjött a fagy, a fiúk, Kátyú (a tacszkószérű), és Kóc, a fekete pulikölyök áthurcolkodtak a házukból a tornácra, a meleget kiengedő (a hideget behúzó) ajtó mellé. Minden rongyot áthoztak: az elkopott fekete hosszú nadrágot, a szakadt frottír törölközőt, a kockás flanelinget, amiről a gombokat, mielőtt bealmoztam volna az ólba, ollóval gondosan lecsippentettem, a nyári gatyát. Hajnalban a mínusz tizenhét ott találta őket egymás mellé kucorodva, egymásba görbülve. Berendezkedtek. Költözködünk? Költözködünk, fiúk, szólt hozzájuk Tajti, mert minden reggel, mogorván vagy kedvesen, szólni szokott hozzájuk. Kóc most fölugrott, ki a vackából, le a

tornácról és beletúrta a pofáját a hóba. Visszaköltöztette őket a házukba. Nem szeretném, ha megjárászatok a hajléktalan kutyafit, nem állna jól nektek, miközben jó kis lakásotok van. Hiába, mindahányszor visszahurcolkodtak az ólból a tornágra. Rossz lelkiismeret ide, vagy oda, a parasztok szerint a mínusz 20 nem árt meg nekik, ha kicsit rájuk ijeszt is. Legyen ez a tél a próba, a java fennmarad, ha a házukban maradnának, és ott a flaneling, meg pláne. Jó gazda vagy, mondták.

Jó gazda, persze, mindennel el van látva, amit szemé-szája kíván, s mégis a legszegényebb a világon (érez ilyet az ember), mert az egészség hiányzik s még valami: a szeretet.

*

Pedig nem is volt gazda. Semmilyen értelemben nem. Nincs gazdasága, nincs földje, nincs kertje. Ami van, mert mégis van valami, nem föld, nem kert. Gyümölcsfák, szilvák, amit a házzal együtt több mint húsz éve megvett, meg amit ültetett, újabban is ültet, az nem gazdaság. Nem is törődik vele. Sőt, elhanyagolja azt is, amit ültet.

Lovak is voltak. Az elsőt első, akkor kilencéves lányának hozta a faluba, ő, a pesti. A kocsmában jó előre elhíresztelte, Halleluja csak nevette, a bejelentett időpontban a parasztok mégis várták az akkor még csak bérelt istálló előtt a lószállítót. Egy bolond pestinek kellett idetelepednie, hogy megint lovunk legyen, ezt az egyik féllábú kizárólagos vízívó mondta.

Maga nevelése lett aztán mind, szemei előtt nőttek fel ilyen gyönyörűségnek, ő gondozta, fésülte őket szeretettel, megmosta a zabot, meg is rostálta mielőtt oda adta, kiszedte a szénából, sarjúból, ami nem jóízű, takargatta őket télen pokróccal, nyáron, távoli patakban megúsztatta, kis csikókorukban meg is csókolgatta őket.

Most már nem csókolja, mióta az a bizonyos régi szerető került vissza a házhoz, aki, mert másé volt már egyszer, közben, kétszer legalább megint kedvessé lett. Most már nem csókolja, de él-hal a lovaiért most is, s nem adná azt a két lovat, Csillagot, meg Lindát egy ménésért.

De jó, hogy oda nem adta a két lovat senkinek, pedig az erdészek hányszor kérték. Csak nemrég is negyvenezer forintot raktak össze, hogy megvegyék és agyonüssék a határon. Hadd vesszen magva a különb fajnak! Cirkuszi ló! Hát, ha rászorult volna is, nem adta.

*

A szemét zavarta, ami utánuk, Kátyú és Kóc után maradt, nem a kutyaszar, hanem, amit összerágtak, a szemét. És mindent összerágtak, amit összerágtak, azt széthurcolták, amit széthurcoltak, azt félig elásták. Újságpapírok, gatyák, megtépett ingek, egy kabát, botok, vesszők lógtak ki a földből, miután egyszer végre elolvad a hó. És a kutyaszar. Ez zavarta Tajti szemét. Virágföld, műanyag virágcserep (sokat gondolok erre, gondolta nem egyszer Tajti: műanyag virágcserep), vászonzsák, ásványvizes flakon, kitergetett ruha, pingpongütő, merthogy van egy rozoga asztal is a volt fészker alatt. Egyszer a fekete nagykabátját hurcolták végig a fiúk, nyomon követhetően az udvaron, ki is rágták, szerencsére legalul, ahol senki, legfeljebb a ruhatáros láthatná, ha még lenne színház, ahova jár. Ez, ez az, a szemét, ami zavarta, ami abból lett, ami ő volt, a férfi, a férfié valamikor, az az a szemét. Ezt gondoltam, gondolta Tajti, hogy gondolják rólam. Azelőtt, hogy a kutyaszar az udvaron termelődni kezdett volna.

*

Kiment a lovakhoz, át az udvaron, keresztül a kerten, nem a kitaposott ösvényen, azt egy ideje kerülte Tajti, a hó pedig elhagyta végre, utoljára a járt utat is, mégse arra. Ellenkezett az új társakkal. Mogorva, rideg embernek tartották, pontosan olyanak, amilyenek ő maga magát. Nem szeret ezen a világon a kutyáin kívül senkit és semmit, de azokat sem szereti. Nem tud szeretni, fecseg.

Nehezen nyílt a felső kertkapu, de kinyílt. Több éve nem nyitotta, lova, egy, még van, mégsem jár ki a karámba, amit eredetileg ő épített. Ötvenhárom gödröt ásott, ötvenhárom oszlopot hurcolt fel a dombra, beöntötte a gödröket vízzel, a vizet, tízezer litert, lajtkocsival hozatta fel. Napokon át állítgatta be az oszlopokat, közben fröccsöt ivott, a szomszéd, Laci, segített. Kimerülten lefeküdt a százéves diófa alá, nyár volt, a mobiltelefonnak térereje kizárólag a harmadik oszlop alatt fekve.

Szivárgást hall, nem érti. Szörcsögés? Mi ez a gáz? Az még nincs is, de mégis, akkor is olyan a hangja, ha nincs. Leszalad a házhoz. Nincs gáz, vezetékes víz sincs, csak víz. Vissza a dombra, ki a diófa alól a karámba. Elvágta, megfúrták a lajtkocsi műanyagcsövét, az szivárog. Nem szivárog, fröcsög, dehogy fröcsög, ömlik. Elfolyt hatezer liter víz, sokat aludtam.

Tajti Rózsira gyanakszik, a hatodik szomszédra, aki elől a földet, ami a karámot tartja, megvette több évvel ezelőtt. Lement a kocsmába Hallelujához.

- Mikor láttad utoljára?
- Tegnap, hozzád jövet.
- Köszönt?
- Fogadta a köszönésemet.
- Akkor nem Rózsi volt, nem is az unokája.

Nem Rozsi volt, nem is az unokája. Két nap múlva, Halleluja nyomására, bejelentkezett egy tíz éves forma gyerek az apjával. Nem tudok mit kezdeni vele, pedig hidd el nekem, arany egy gyermekem, kisebb korában falhoz is csaptam én már ötet. Mivel tartozok?

*

A feleség, akivel a leváltott festőművész után olyan gyorsan összekerült, hogy kedves sem lehetett, egy ideje nem zaklatja. Hiába várom itt, az ajtóval szemben, de az jó neki, ha eljut hozzá, hogy várom. Sohasem lehet tudni. Ő, meg az ördög, nem alszik, de ha elmúlt a veszedelem, ezen az úton van még az ördögnek is erre egy gyalogösvénye. Mindig éri meglepetés az embert. Ha letudtuk is egymást, gondolja Tajti. Akinek kedvese van, letudja azt, aki a gyorsuló idő miatt anya ugyan lehetett, de kedves nem lehetett, nem lehetett kedves, és nem lehetett kedvese sem. Az ajtót azért zárom nappal és éjjel, akkor is, amikor járhatatlan utakról ad hírt a rádió, hófúvásban, ólmos eső alatt is azonnal zárom magam mögött, mert ki tudja. A nemalvó nem alszik, mindig, folyton folyvást ott ül a küszöbön. Kicsit bennebb, már nem a küszöbön. És ő csak akarja, nem tudja, kettőtök közül ki, mire képes.

*

Én mindenre, a nevem Képes, mondja Tajti. Honnan tudod? Kérdezi a kedves, már az ágyban, az első alkalommal, amikor először jár a férfinél, és ez a kedves nem a feleség, aki mindig a küszöbön ül. Messzebről jött, autóbusszal, kiment érte. Szívesen

tette, akár még szerelem is lehet ebből, valami olyasmi, amit sohasem érzett, mert azelőtt, mindig szeretni szeretett, szeretni akart, nem szeretni. Tudta, hogy szeretni meg akarni szerelmet, azt nem lehet, pláne nem lehet akarni szerelmesnek lenni. Ez a magyar nyelv, gondolta, ez nem engedi másképpen gondolni (gondolni), amit mondanék neki, ha mondanám. Meg azt sem engedi megfogalmazni, hogy nem akarok többet szeretni szerelemmel, szenvedéllyel. Meg hogy rég tudom, hogy nem lehet, hogy nemtudok.

Nem akarom, hogy még egyszer legyen egy, aki egy, és egyetlen is. Érezte ezt Tajti, és alkalomadtán, most, kimondta.

*

Dióznak a fiúk, Kóc és Kátyú, ők, szerelmek, maradtak. Kóc fölugrik a tornácon a padra, bele a dióskosárba, lábával hátraszórja a diót, leugrik, megtöri. Kátyú is kaparhat, ezért nem morognak egymásra, a tornác csupa dióhéj, jut a dióbélből a madaraknak is, ha merészek. De amikor kirakom a megfőzött csirkenyakat, a bőröset, vagy a csupaszt, a farhátat, vagy a mellesontot, mind a ketten, Kátyú és Kóc, arra hajtanak, hogy a másikkal, Kátyúnak és Kócnak ne legyen. Kóc elkapja az első darabot, elrohan vele, lerakja a farakásban, majd vissza a következőért. A harmadik elrabolt nyak után Kátyú nem enged, morog, áll a csont fölött, elszánt szemekkel őrzi, és nem! Aztán vagy összekapnak, vagy nem. Ha igen, Kátyú (a tacsókószertű) kerekedik felül, (az állatorvos szerint ez az erő pozíció még nem hatalmi, változni fog, eltűnik, majd visszatér). Tépi, harapja, fogai között tartja Kóc (téli) bundáját, aki nagyobb, és ijesztőbb fogpofát mutat, mint ő, Kátyú. Kátyút nem érdekli, vagy nagyon is, ettől – a pofalátványtól – lesz kegyetlenebb. Lábát vagy nyakát fogja, végül egy mozdulattal, szájával megragadja Kóc jobb hátsó lábát, kirántja, leteperi. Ez az, amire Kóc, bár számtalan esetben megtapasztalhatta, ismét nincs felkészülve. Kóc ekkor már hiába engedi le, hiába lógatja megadóan a lábát, hiába fekszik hanyatt, hiába adta meg magát, hiába nem vicsgatja koromfekete szája között hófehér, metszően éles fogait, Kátyú, mint korábban a közös csontot, Kócot is őrzi. Egy darab ideig. Hányszor tapasztalhatom még ezen a télen, hogy egy kutyában több ész van, mint ötven emberben, s ha az emberekben igazságérzet lenne, kalapot emelnének a kutyáim előtt.

*

Egyik napról a másikra nagy hó esett, hetekig kitartott a földeken, az udvaron, alatta kutyaszar. Aztán egyik pillanatról a másikra elment, mint az a fővárosban rekedt gödölye, akit társai hagytak itt megfigyelőnek, lám, milyen a magyar tél, a kétezertizes években. Legközelebb esetleg ittmaradunk, Magyarországon, Budapesten, Budán, ahonnan az Erzsébet hídon, alig két ölnyire a dugóban sorakozó gépkocsik fölött átmegyünk Pestre. És a kémgödölye, miután befagyott a Balaton, és befagyott a Velencei tó, azonnal megtalálta a szennyvízöblítésű Dunát. Vajon milyen parancsra? Nap mint nap a Szabadság-híd és a Lánchíd között ingázott, egyszer átrepült Budáról Pestre az Erzsébet hídon, a dugóban ácsingózó kocsik fölött 2-3 méter magasságban. Több mint háromméter fesztávolságú szárnya vitte, a látvánnyal dugót, koccanásos balesetek sorát okozva a hídon közlekedőknek.

Hete nem jönnek haza a srácok, Boltos, a cigánymindenes, ezermester, csábította magához őket, a hangjával, nem etetéssel. Énekes hangja van Boltosnak. Tajti megfogadta, amennyiben harmadjára is Boltos hívására hallgatnak, ő nem keresi többet a srácokat, nem hívja füttyel. Neki, Boltosnak hagyja mind a kettőt, a legkedvesebbet is, ha nem is tudja eldönteni, melyik a legkedvesebb. Legyen a Boltosé, ha hecc is, amit művel velem, bassza meg a kutyáimat, van neki nyolc, köztük most már Kátyú, a tacszkószzerű, meg Kóc, a puli.

Boltos másfél éve, még az egyik ősz előtt kezdte, dolgozni jár Tajtihoz. Kerítést javít, kaput, termőfölddel trágyázza az apokás talajt, amit a csákány is alig tör fel, fát hasogat, úgy tesz, mint aki kertészkedik, amikor az idő éppen megengedi, füvet nyír. Ha úgy érzékeli, alkalmas a hangulat, számítógépet kunyerál, jól dolgozok érted (nem jól dolgozok?). Nem is egyet, mert a családra is gondol, sok számítógép kell, Tajti gondoskodik. De a kutyaszart nem szedheti össze, szerdán nem jöhet Boltos, a szerda az enyém.

Jön vigyorogva Boltos szerdán mégis, benyit. Szerdán nem jöhetsz, mondja neki Tajti. Nem is jönnék, de hiába hajtom, nem jönnek a kutyáid velem felfelé, se hétfőn, se kedden, most mi legyen? Semmi, mondja Tajti. Semmi ne legyen. Nem lesz több kutyaszar! Kutyaszar!

– Mikor volt ekkora hó? – kérdezi a harmadik szomszédot Tajti, egy asszonyt.

– Mikor? – gondolkodik. – Amikor Kővári Pali bácsi meghalt.

– Biztos?

– Hét éve. Biztos. Halasztani kellett a temetést. Tudod te azt, aranyos gyermek, két napon belül temetnek, nincs hűtőház. – Elröhinti magát. – Igaz is, akkor nem is kellett volna hűtni. Többet kellett volna ásní a hóban, mint a talajban, nem jutott eszükbe, azért olyan gyorsan.

– Siessünk!

Tajtinak bicskája is volt, parasztbicska, Halleluja hozta neki a hódmezővásárhelyi állatvásárról, miután Juhásztól megtudta, kivel kell bicskát hozatni, honnan, és kitől. Régen, amikor ökröt sütött a százéves diófa alatt a felső kertben, százan is eljöttek. A bicskát elkérte tőle egy író fia, egy gyerek, örökbe. Na nem, nem adom. Bicskát csak nagyon indokolt esetben ajándékoz, mondta Tajti, férfi férfinak, mondta a gyerekeknek. Hogy meglegyen, ahhoz történnie kell valaminek. A fanyelű bicskát a száz éves diófa odvába raktam, helyére, a rejtekhelyére. Onnan tűnt el.

Aztán előkerült. Macskából került elő, csáthgézásan, onnan, egy macskából, négy nap múlva. Örööm azt a bicskát azóta is, és várom az ajándékozás pillanatát, azt az eseményt, amelyen azt a bicskát az írónak ajándékozhatom, hiszen a bicskatolvaj már az, író.

Komor őszi éj van. Elmúlt a tél, itthagytott a tavasz, itt a nyár is minden gyönyörű átkával, szomorú derűjével. A csípős szél hideg esőcseppeket vagdos Tajti arcához, de azért nem siet. Hallelujától jön, a kocsmából felfelé, gondosan kémleli a tájat, amit olyan jól ismer, de a kocsmából felfelé jövet mindig újra és újra fel kell fedeznie, a szembejövőknek gátlástalanul dicsérnie. Fogalmatok nincs, nem tudjátok hol éltek, ez az, ahol érdemes. Azok nem értik, hogy hogy nem tudják, hogy hol élnek. Nagyon is tudják. Zsákfaluban, és röhögnek, s ez az, ami Tajtinak is tetszik ezen a kocsmából, Hallelujától hazafelé, mondom, felfelé vezető úton.

Heti egy alkalommal, mondjuk csütörtökön megveszem a mellcsontokat az újpesti piacon, az kutyaeledel. Rengeteg a csonton a hús, amit aprólékosan lenyesegetek, levest, rizses, vagy tarhonyás húst készítek belőle, zöldséggel, hagymával, fokhagymával, répával kicsit édeset. A csontot külön főzöm meg, a fiúk kapják, Kátyú és Kóc, zavaros, barnamázos, maszatos leveséből meg a husadékból kapott most Kátyú. Hátha megmarad.

Ősz van, s a termények ilyenkor forognak a legnagyobb veszedelemben, mert minden valamire való tolvaj az ilyen kutyaidőt választja műveleteihez köpönyegnek. Koromsötétség festi feketére az egész világot. Az embert incognitó ütheti arcul akárki. Itt élünk, így élünk, magunk is örökös inkognitóban.

Hallgat Tajti, figyel. Semmi nesz. Csak egy-egy káposztafő reped meg imitt-amott a túlságos áldás alatt, mely az égből csurog, vagy átfutó nyúl zörgeti meg alig észrevehetően a harasztot. De mégis valami olyasmüt hall messze, ami hasonlít emberi léptekhez, melyek besüppednek a locs-pocsban, oly hangot adva nagyban, mint a lúgzó-kád potyogó csöppjei.

Elmúlt egy év, vagy kettő, még mindig, már megint az ajtóval szemben letett székben ül Tajti, majd feláll, mint mindig. A léptek elé siet, átles az ablakkeret fölött. Nagy gyakorlata van az irány kiismerésében: a házak felől megint jön valaki a folyóvíz felé. Nincs is folyóvíz. Kutyák sincsenek már, lemondtam, mégis jön valamért az a nő. Tajti kilép a ház elé. Tanácsos megállni egy mogyoróbokor mögött, nehogy saját lépteivel futamodásra serkentse a veszedelem elé siető tolvajt, mert az egy tolvaj, aminthogy nem is lehet más ebben a cudar időben, amikor kinn lenni csak az eb nem áttal, meg ő, Tajti.

Ó lenne az? Megérkezett.

Ó az, hazajött soknapos csavargás után, Kátyú. Napokig színét se láttam.

Nem is hazajött, egyszerűen ott volt a vackában, felkecmergett a padra, észrevétlenül. Kitettem két tányérba a két mogyoróbokor közé a megfőzött csirkenyakat, csirkemellcsontot, tésztával. Nem mozdult rá. Ekkor lett másodszer gyanús. Meghalni jött haza, mint az anyja, gondoltam, mint Gödör, aki másfél éve bujdokolt el,

majd kiszáradni mégis előkerült. Megjött Kóc is, a puli, a magyar puli, merthogy puliból nincs más csak magyar, bezabálni a döglődő tacszkószertűnek kitett kajából. Kátyú Kócra se mozdul. Ől a vackán összegörnyedve a tornácon, flanelingemen. Nagy baj van, meg hideg, remeg is, betakartam. Ledobja magáról. Vízet viszek neki helybe. A helybe, elveim ellen van. Nem adok ételt az asztalról, nem viszem oda neki se helybe. Se a vizet, se a csontot, se a húst, se a húslét, a gyereket se viszem helybe, orvoshoz se helybe. Kijelölt helye van az étkezésnek, kijelölt helye az abbaahagyásnak. Mogyoróbokor alatt két tányér, számukra rendszeresítve, időnként elmosva. Főzök rájuk, ízesítem is az ételüket, só, hagyma, fokhagyma, zöldség, kapor.

Nem kér vizet, rossz üzenet, meg se szagolja, még rosszabb. Betakarom, jó üzenet. Ledobja, dacoskodik, rossz üzenet. Néz. Nem, nem tudom milyen szemekkel, talán, hogy próbálkozzak még, szeretné. Hozom a húslevesből a mellcsontnyesedék porcogóját. Ráharap, bekapja, nem kell rágni, rágja. Vissza a kamrába. A hűtőből kiviszem a levest, belőle újabb mellcsontokat, nyesedékestül, viszek neki cafatokot lével, levessel. Lefetyel, megrágja a csontot, nem mozdul, nem vackol, kerülgeti, irigyli, kitől, a gondoskodást. Jól van Kóc, okos kutya vagy. Ennyi jár neki, nehogy, kihasználva erőfölényét, nekirontson a betegnek.

•

Kátyú megmarad – eszik, iszik, simogathatom. Viszem neki az ételt, érdeklí, mint egyik dolog a sok közül. Kóc állandóan a közelében, kitűrná, ha hagynám, a jó kis helyről, aztán megunja az őrködésemet, lemegy a lépcsőre, elalszik, őrzi a kezem nyálát, nem mozdul, kátyul. De, amint megjelenek, betakarnám Kátyút, azonnal ott terem megint Kóc. Kátyú nem szereti, ha betakarom, azonnal levakarja, lemarja, küszködik, lemismásolja magáról a flanelinget, Kóc szereti. Maga alá gyűri, ráfekszik, megnyugszik, alszik, nem remeg.

Sztem, gondolja Tajti, hülére baszta magát a nagy szabadságban. Ezen a tavaszon is kizárólag szukát vadásznak a bakkutyák, mi mást, Kátyú kimerül, Kóc miért nem?

•

A szomszéd jóváhagyásával, lebontottam az alsó kerítést. Nincs több szökés, éljen, aki élt. Két egymásba engedett szabad kert van, a szomszédé meg az enyém, a szereteté meg a szereteté, köztünk és köztünk gyümölcsösökkel. Fák meg fák, gyümölcsfák. Kóc és Kátyú – betegen is, begyógyaszerezve, hogy ne mondjam, bebaszva – őrzi a házat, a házat.

Dehogy őrzi! Őriz engem, dehogy őriz. Hogy ne mondjam, a portát, Tajtit.

